

Riktlinjer för användning av belöningar till uppgiftslämnare

240402

Riktlinjer för användning av belöningar till uppgiftslämnare

Med belöning avses här en ersättning eller gåva som har ett objektiva värde för givaren och mottagarna av ersättningen eller gåvan. Syftet med användningen av belöningar är främst att höja svarsfrekvensen samt att öka representativiteten genom en högre andel svar i svårundersökta grupper.

På SCB ska användning av belöningar utgå från nedanstående principer:

- Endast användas i frivilliga undersökningar
- SCB:s anseende ska värnas
- Kostnadseffektivitet
- Bidra till ökad kunskap

Endast frivilliga undersökningar

Belöningar ska endast användas i undersökningar där deltagandet är frivilligt. I huvudsak ska belöningar endast användas i individ- och hushållsundersökningar. I undersökningar till företag kan belöningar användas i undantagsfall.

SCB:s anseende ska värnas

Belöningar som används ska vara etiskt försvarbara. Det innebär att belöningar med tydlig risk för obehag eller skada hos mottagaren inte ska användas, till exempel lotter.

Belöningar kan användas för SCB:s avgifts- och anslagsfinansierade undersökningar. Oavsett finansiering ska hanteringen av belöningarna utföras av SCB.

Belöningar ska i första hand lämnas till hela urvalet inför datainsamlingen och utan krav på motprestation. Belöningar som utlovas till uppgiftslämnaren efter fullföljt deltagande kan användas när det bedöms vara mest kostnadseffektivt. Vid användandet av villkorade belöningar ska alla urvalspersoner behandlas lika och ha samma möjlighet att ta del av belöningen.

Kostnadseffektivitet

Belöningar bör endast användas när det bedöms vara den enda tillgängliga insatsen för att nå tillfredsställande svarsfrekvens, eller när kostnaden för belöningen förväntas vara mindre än andra insatser.

Hur belöningar ska användas i undersökningen ska fastställas när datainsamlingen designas.

Värdet på belöningen ska avgöras utifrån behovet av högre svarsfrekvens och utifrån undersökningens uppgiftslämnarbörda.

Kunskap

SCB ska arbeta aktivt för att få mer kunskap om effekten av belöningar. I möjligaste mån ska effekten av en belöning utvärderas i de undersökningar som tillämpat belöningar. Utvärderingen bör ske i experimentform.

I de fall ett experiment kan uppfattas som diskutabelt av etiska skäl ska det stämmas av med sektionschef på D/INS/IH. Om datainsamlingen görs på uppdrag skall ärendet först avhandlas i SSA/UE:s uppdragsråd.

I frågor om belöningar som inte omfattas av dessa riktlinjer ska det stämmas av med sektionschef på D/INS/IH. Om datainsamlingen görs på uppdrag skall ärendet först avhandlas i SSA/UE:s uppdragsråd.

Konkret tillämpning av principerna

En konkretisering av principerna finns tillgänglig i SPS. Konkretiseringen fungerar som en standard för hur principerna ska tillämpas i verksamheten. D/INS ansvarar för den konkreta tillämpningen. Beslut om den konkreta tillämpningen fattas av D/INS:s enhetschef.